

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 10. martā
(OR. en)

7030/22

EF 74
ECOFIN 208
SUSTDEV 54
FSC 5
ENV 203
CLIMA 97
TRANS 134
ENER 84
ATO 14
AGRI 82
AGRIFIN 23
AGRIORG 24
DRS 13
CCG 14
DELECT 40

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 10. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2022) 631 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (9.3.2022) ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2021/2139 attiecībā uz saimnieciskajām darbībām noteiktās enerģētikas nozarēs un Deleģēto regulu (ES) 2021/2178 attiecībā uz īpašām informācijas atklāšanas prasībām par šīm saimnieciskajām darbībām

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2022) 631 *final*.

Pielikumā: C(2022) 631 *final*

Briselē, 9.3.2022.
C(2022) 631 final

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(9.3.2022)

ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2021/2139 attiecībā uz saimnieciskajām darbībām noteiktās enerģētikas nozarēs un Deleģēto regulu (ES) 2021/2178 attiecībā uz īpašām informācijas atklāšanas prasībām par šīm saimnieciskajām darbībām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

1.1. Vispārīga informācija un mērķis

Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 (“Taksonomijas regula”)¹ ir noteikts satvars ES taksonomijas izveidei attiecībā uz vides ziņā ilgtspējīgām saimnieciskajām darbībām. Taksonomijas regulā ir paredzēts, ka šīm saimnieciskajām darbībām vajadzētu atbilst tehniskās pārbaudes kritērijiem, kas noteikti Komisijas pieņemtajos deleģētajos aktos.

Deleģētais akts, ar ko nosaka tehniskās pārbaudes kritērijus, saskaņā ar kuriem konkrētas saimnieciskās darbības var kvalificēt kā tādas, kas būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos klimata pārmaiņām un nenodara būtisku kaitējumu kādiem citiem attiecīgajiem vides mērķiem, (“ES taksonomijas Deleģētais akts par klimatisko komponentu”) tika pieņemts 2021. gada 4. jūnijā². Komisija 2021. gada 6. jūlijā ir pieņēmusi arī deleģēto aktu, kurā precizē tās informācijas saturu, metodoloģiju un noformējumu, kas jāatklāj gan nefinanšu, gan finanšu uzņēmumiem, kuriem ir jāziņo par savu darbību saskaņošanu ar ES taksonomiju (“ES taksonomijas Deleģētais akts par informācijas atklāšanu”)³.

ES taksonomijas Deleģētajā aktā par klimatisko komponentu ir noteikti tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz saimnieciskajām darbībām, kas var sekmēt klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām lielākajā daļā nozaru. Tomēr šis deleģētais akts neaptver visas atbilstošās nozares un darbības. Konkrēti, nebija iespējams pieņemt lēmumu par kodolenerģijas iekļaušanu ES taksonomijas Deleģētajā aktā par klimatisko komponentu, jo bija jāveic padziļināts novērtējums pēc principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” (“DNSH”) attiecībā uz kodolenerģijas aspektiem, un tas tobrīd tika veikts⁴. Attiecībā uz dabasgāzi Komisija paziņoja, ka ir jāturpina diskusijas par to, kā vērtēt gāzes nozīmi Savienības ekonomikas dekarbonizācijas kontekstā.

Izveidojot tehniskās pārbaudes kritērijus attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu, Komisijai būtu jāņem vērā un jāstimulē jau notiekošā un nepieciešamā pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku saskaņā ar Taksonomijas regulas 10. panta 2. punktu. Kā izklāstīts Komisijas 2021. gada 21. aprīļa un 6. jūlija paziņojumos⁵, šā deleģētā akta mērķis ir papildināt ES

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

² Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2139 (2021. gada 4. jūnijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 papildina, ieviešot tehniskās pārbaudes kritērijus, pēc kuriem nosaka, ar kādiem nosacījumiem konkrēta saimnieciskā darbība ir uzskatāma par tādu, kas būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos klimata pārmaiņām, un pēc kuriem nosaka, vai konkrētā saimnieciskā darbība nenodara būtisku kaitējumu kādiem citiem vidiskajiem mērķiem (OV L 442, 9.12.2021., 1. lpp.).

³ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2178 (2021. gada 6. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852, precizējot tās informācijas saturu un noformējumu, kas uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Direktīvas 2013/34/ES 19.a vai 29.a pants, jāatklāj par vides ziņā ilgtspējīgām saimnieciskajām darbībām, un precizējot metodoloģiju minētā informācijas atklāšanas pienākuma izpildei (OV L 443, 10.12.2021., 9. lpp.).

⁴ Informācija par novērtējuma papildu posmiem (t. i., Kopīgā pētniecības centra (JRC) ziņojums, ekspertu pārskats saskaņā ar *Euratop* līguma 31. pantu un Veselības, vides un jaunā riska zinātniskās komitejas (SCHEER) pārskats) ir pieejama Komisijas tīmekļa vietnē.

⁵ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES taksonomija, uzņēmumu ilgtspējas informācijas ziņošana, vēlmes ilgtspējas

taksonomijas Deleģēto aktu par klimatisko komponentu. Šajā deleģētajā aktā ir noteikti tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām, kas jāievēro, veicot papildu saimnieciskās darbības enerģētikas nozarēs, kuras nebija iekļautas ES taksonomijas Deleģētajā aktā par klimatisko komponentu, jo īpaši dabasgāzes un kodolenerģijas nozarē. Attiecībā uz mērķi pielāgoties klimata pārmaiņām šā deleģētā akta saturs atbilst nostājai, kas pausta ES taksonomijas Deleģētajā aktā par klimatisko komponentu, proti, ka visām tautsaimniecības nozarēm būs jāpielāgojas klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei. Tāpēc tajā ir noteikti piemēroti un konsekventi tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, kas jāievēro, veicot saimnieciskās darbības dabasgāzes un kodolenerģijas nozarē. Tomēr attiecībā uz konkrētām pārejas darbībām saistībā ar tādām darbībām, kurās iesaistīta dabasgāze un kuras šajā deleģētajā aktā ir atzītas par tādām, kurās klimata pārmaiņu mazināšanas veicināšanas aspekts pastāv vien noteiktu laiku, nav nepieciešams paredzēt īpašus tehniskās pārbaudes kritērijus attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, ņemot vērā to, ka šī atzīšana ir uz ierobežotu laiku. Skaidrības labad jānorāda, ka tehniskās pārbaudes kritēriji par to, ka netiek nodarīts būtisks kaitējums attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, neliedz saimniecisko darbību kvalificēt kā tādu, kas būtiski veicina klimata pārmaiņu mazināšanu.

Turklāt, lai uzlabotu tirgus pārredzamību un investoru informētību, šajā deleģētajā aktā attiecībā uz dabasgāzes un kodolenerģijas nozarēm ir noteiktas īpašas informācijas atklāšanas prasības, grozot ES taksonomijas Deleģēto aktu par informācijas atklāšanu.

Kā norādīts Taksonomijas regulā, taksonomija attiecas ne tikai uz klimatneitrālām un atjaunīgām investīcijām. Tā attiecas arī uz saimnieciskajām darbībām, kas acīmredzami nav klimatneitrālas vai atjaunīgas, bet kas varētu ierobežotā laikā, ievērojot stingrus nosacījumus, nodrošināt pāreju uz ilgtspējīgu enerģētikas sistēmu, piemēram, saimnieciskās darbības dabasgāzes un kodolenerģijas nozarē. Tām nevajadzētu kavēt atjaunīgo energoresursu attīstību.

1.2. Tiesiskais pamatojums

Šā deleģētā akta tiesiskais pamatojums ir Taksonomijas regulas 8. panta 4. punkts, 10. panta 3. punkts un 11. panta 3. punkts. Ar šo deleģēto aktu groza ES taksonomijas Deleģēto aktu par klimatisko komponentu, pievienojot tehniskās pārbaudes kritērijus attiecībā uz noteiktām saimnieciskajām darbībām dabasgāzes un kodolenerģijas nozarēs, kas nav iekļautas minētajā deleģētajā aktā. Tehniskās pārbaudes kritēriji ir noteikti saskaņā ar Taksonomijas regulas 19. pantā izklāstītajām prasībām. Ar šo deleģēto aktu groza arī ES taksonomijas Deleģēto aktu par informācijas atklāšanu, paredzot īpašas informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz dabasgāzes un kodolenerģijas nozarēm.

Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu⁶ 31. pantu šajā deleģētajā aktā ir apvienotas divas savstarpēji saistītas pilnvaras, kas noteiktas Taksonomijas regulā, proti, saistībā ar tehniskās pārbaudes kritērijiem attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu (10. panta 3. punkts) un pielāgošanos klimata pārmaiņām (11. panta 3. punkts) un saistībā ar informāciju, kas ir jāatklāj lieliem nefinanšu un finanšu uzņēmumiem (8. panta 4. punkts).

jomā un fiduciārie pienākumi: finansējuma novirzīšana Eiropas zaļā kursa īstenošanai” (Brisele, 21.4.2021., COM/2021/188 final); Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Pārejas uz ilgtspējīgu ekonomiku finansēšanas stratēģija” (Strasbūra, 6.7.2021., COM/2021/390 final).

⁶ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

2. APSPRIEŠANĀS PIRMS DELEĢĒTĀ AKTA PIENĒMŠANAS

Attiecībā uz dabasgāzi šis deleģētais akts ir sagatavots, pamatojoties uz ieteikumiem, ko sniegusi Tehnisko ekspertu grupa ilgtspējīga finansējuma jautājumos (“TEG”), t. i., 2018. gadā izveidotā Komisijas ekspertu grupa, kas sastāv no dažādām ieinteresētajām personām, kuras pārstāv privāto un publisko sektoru. TEG uzdevums bija palīdzēt Komisijai izstrādāt ES taksonomijas tehniskās pārbaudes kritērijus saskaņā ar Komisijas 2018. gada maija tiesību aktu priekšlikumiem, ņemot vērā arī Eiropas zaļā kursa mērķus.

TEG publicēja divas savu ieteikumu starpposma versijas attiecīgi savā 2018. gada decembra un 2019. gada jūnija ziņojumā. Par abiem ziņojumiem tika izsludināts atklāts aicinājums sniegt atsauksmes, un tika saņemtas attiecīgi 257 un 830 atsauksmes. Savu pilnvaru laikā TEG arī iesaistīja vairāk nekā 200 papildu ekspertu ar mērķi izstrādāt ieteikumus tehniskās pārbaudes kritērijiem attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām⁷. Komisija arī organizēja divas sanāksmes ar ieinteresētajām personām, lai apkopotu viedokļus par TEG ziņojumiem, — 2019. gada jūnijā un 2020. gada martā.

Turklāt atgriezeniskās saites saņemšanai tie tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz dabasgāzi, kas sākotnēji tika iekļauti ES taksonomijas Deleģētā akta par klimatisko komponentu projektā, uz četrām nedēļām — laikposmā no 2020. gada 20. novembra līdz 18. decembrim — tika publicēti Labāka regulējuma portālā, un uz šo publikāciju atbildēja 46 591 ieinteresētā persona. Minētie kritēriji tika apspriesti arī ar dalībvalstu ekspertiem un novērotājiem no Eiropas Parlamenta vairākās sanāksmēs, ko 2020. un 2021. gadā organizēja Dalībvalstu ekspertu grupa ilgtspējīga finansējuma jautājumos (*MSEG*).

Attiecībā uz kodolenerģiju var minēt, ka TEG savos ieteikumos nav iekļāvusi ar to saistītās darbības. Lai gan TEG ir atzinusi, ka enerģijas ražošana no kodolenerģijas var būtiski veicināt klimata pārmaiņu mazināšanu, tai neizdevās izdarīt skaidru secinājumu par to, vai kodolenerģija nerada nozīmīgu kaitējumu citiem vides mērķiem, jo īpaši ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanu, ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un ūdeni, kā arī iespējamā piesārņojuma aspektus. Tāpēc TEG ir ieteikusi veikt sīkāku kodolenerģijas novērtējumu, iesaistot augsta līmeņa ekspertus attiecīgajā jomā.

Tāpēc Komisija ir izveidojusi īpašu procesu attiecībā uz kodolenerģijas *DNSH* aspektu padziļinātu novērtējumu. Pirmkārt, Eiropas Komisijas iekšējais zinātniskais dienests, t. i., Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*), ir sagatavojis kodolenerģijas tehnisko novērtējumu saskaņā ar Taksonomijas regulu un *DNSH* kritēriju.

JRC ziņojumā secināts, ka:

- i) kodolenerģija, ja tā atbilst ierosinātajiem tehniskās pārbaudes kritērijiem, var būtiski sekmēt klimata pārmaiņu mazināšanas mērķa sasniegšanu un vienlaikus būtiski nekavē pārējo četru taksonomijas regulā minēto vides mērķu sasniegšanu;
- ii) dziļās ģeoloģiskās glabātuves atbilstoši mūsdienu zinātnes atzinumiem var uzskatīt par piemērotiem un drošiem līdzekļiem nostrādātās kodoldegvielas un citu augsta radioaktivitātes līmeņa radioaktīvo atkritumu izolēšanai no biosfēras ļoti ilgu laiku, un tagad ir pieejamas tam nepieciešamās tehnoloģijas;
- iii) var īstenot atbilstošus pasākumus videi potenciāli kaitīgas ietekmes novēršanai vai tās seku mazināšanai, izmantojot esošās tehnoloģijas, kā arī

⁷ *EU Expert Group on Sustainable Finance, Financing a sustainable European economy – Technical report – Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance, March 2020.*

- iv) atbilstība *Euratom* tiesību aktu noteikumiem un licencēšanas procesiem nodrošina pietiekamu pārlicību, ka kodolenerģijas ietekme uz cilvēkiem un vidi visā tās aprites ciklā, citstarp kodoldegvielas cikla beigu daļā, joprojām ir zemāka, salīdzinot ar noteiktajiem kaitīguma līmeņiem.

Minēto ziņojumu ir izskatījuši dalībvalstu eksperti pretradiācijas aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas jomā, kurus iecēlusi Zinātnes un tehnikas komiteja saskaņā ar *Euratom* līguma 31. pantu, kā arī eksperti no Veselības, vides un jaunā riska zinātniskās komitejas (“*SCHEER*”).

Euratom līguma 31. pantā minētās ekspertu grupas atzinumā *JRC* ziņojums ir novērtēts pozitīvi⁸. Eksperti piekrīt ziņojumā izklāstītajiem galvenajiem secinājumiem, vienlaikus piedāvājot dažus ieteikumus par iespējamiem uzlabojumiem. Piemēram, viņuprāt, esošais Eiropas tiesiskais regulējums nodrošina adekvātu sistēmu tam, lai Savienībā varētu nodrošināt darba ņēmēju, iedzīvotāju un vides augstākā līmeņa aizsardzību. Attiecībā uz darbībām ārpus Savienības eksperti konstatē, ka starptautiskie standarti nodrošina salīdzināmu aizsardzības līmeni, un atzīmē, ka atbilstība šiem standartiem būtu jāiekļauj tehniskās pārbaudes kritērijos attiecībā uz šādām darbībām. Turklāt ekspertu grupa apstiprināja *JRC* viedokli, ka dziļās ģeoloģiskās glabātuves, ņemot vērā mūsdienu zināšanas, tiek uzskatītas par piemērotu un drošu risinājumu augstas radioaktivitātes atkritumu apsaimniekošanai, un atzīmēja, ka tam nepieciešamās tehnoloģijas ir pieejamas jau tagad. Ekspertu grupa apstiprināja arī *JRC* novērtējumu par smagu avāriju sekām, kura tvērums tomēr bija ierobežots. Ekspertu grupa atzīmēja, ka cita smagu avāriju tieša un netieša ietekme, ko *JRC* nav analizējis pēc būtības, nav novērtēta attiecībā ne uz vienu saimniecisko darbību saskaņā ar ES taksonomiju. Šāds novērtējums būtu arī svarīgs, lai izprastu smagu avāriju plašāku ietekmi, taču to varētu būt grūtāk novērtēt.

SCHEER eksperti uzskata, ka *JRC* ziņojumā minētie konstatējumi un ieteikumi attiecībā uz neradioloģisko ietekmi kopumā ir visaptveroši. Tomēr, pēc ekspertu domām, dažiem konstatējumiem ir nepieciešams papildu novērtējums un pierādījumi. Jo īpaši viņi uzskata, ka tāds apgalvojums, ka kodolenerģija nerada lielāku kaitējumu kā citas enerģijas ražošanas tehnoloģijas, atšķiras no novērtējuma “nenodarīt būtisku kaitējumu” (*DNSH*) saskaņā ar Taksonomijas regulu. *SCHEER* arī pauda uzskatu, ka normatīvā regulējuma pastāvēšana pati par sevi nav pietiekama, lai mazinātu visus attiecīgos riskus, un iestājās par dažu aspektu padziļinātu analīzi, jo īpaši attiecībā uz ieguves un malšanas ietekmi (ko galvenokārt veic ārpus Savienības):

- neskaidrības par augstas radioaktivitātes kodolatkritumu galīgo apglabāšanu, kas joprojām ir atklāts pētniecības jautājums, un
- radiācijas ietekme uz vidi, jo īpaši attiecībā uz ūdens un jūras resursu aizsardzību.

Nosakot tehniskās pārbaudes kritērijus attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar kodolenerģiju, Komisija ir atbilstīgi ņēmusi vērā un izpildījusi *SCHEER* ieteikumus. Konkrēti, šajā deleģētajā aktā nav iekļautas ieguves un malšanas darbības, kamēr pārējie ieteikumi ir izpildīti, izmantojot tehniskās pārbaudes kritērijus.

⁸ Ziņojumam pievienotajā atšķirīgajā viedoklī (ko izteikuši 32 eksperti no 27 dalībvalstīm) teikts, ka *JRC* ziņojumā nav ņemti vērā daži galvenie riski, piem., kodolieroču izplatīšana un avārijas, kuru iespējamība ir neliela, bet kuras var radīt lielu ietekmi, — tas vairāk attiecas uz darbībām ar kodolenerģiju nekā citām energotehnoloģijām, uz kurām attiecas taksonomija. Tomēr jāatzīmē, ka šo jautājumu izvērtēšana netika iekļauta noteiktajā darba tvērumā, kas norādīts *JRC* iesniegtajā darba uzdevumā, jo novērtējuma struktūra tika balstīta uz procesu, ko ievēroja TEG.

Attiecībā uz šā deleģētā akta pieņemšanas procesu tika nolemts, ka nav nepieciešams ietekmes novērtējums darbībām, kas saistītas ar dabasgāzes enerģiju, ņemot vērā to, ka:

- ar šo deleģēto aktu tiks īstenotas jau izdarītās politikas izvēles un tiks tikai papildināts ES taksonomijas Deleģētais akts par klimatisko komponentu;
- ES taksonomijas Deleģētais akts par klimatisko komponentu tika balstīts uz ieteikumiem, kas saņemti no TEG un no Ilgtspējīga finansējuma platformas, un tam bija pievienots samērīgs ietekmes novērtējums;
- attiecībā uz kritērijiem lielākajai daļai darbību, ko plānots iekļaut šajā deleģētajā aktā, jau ir veikts ietekmes novērtējums un sabiedriskā apspriešana, gatavojot ES taksonomijas Deleģēto aktu par klimatisko komponentu.

Attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar kodolenerģiju, tika nolemts, ka ietekmes novērtējums nav nepieciešams, jo tika veikts detalizēts tehniskais novērtējums, kā aprakstīts iepriekš.

Tāpēc attiecīgie tehniskie un politiskie jautājumi, kas attiecas uz dabasgāzi un kodolenerģiju, ir bijuši publiski pieejami visu laiku, kamēr notiek Taksonomijas regulas leģislatīvo aktu apspriešana, TEG darbs un ES taksonomijas Deleģētā akta par klimatisko komponentu pabeigšana. Tie ir arī vairākkārt apspriesti ar dalībvalstīm un Eiropas Parlamentu. Ieinteresētās personas ir iesniegušas Komisijai plašas atsaukmes par šīm darbībām, pamatojoties gan uz iespējām, kas apspriestas saistībā ar ES taksonomijas Deleģēto aktu par klimatisko komponentu attiecībā uz darbībām ar gāzi, gan uz *JRC* ziņojumu un ekspertu komitejas pārskatiem par darbībām, kas saistītas ar kodolenerģiju. Deleģētā akta projekta publiskošana pirms laika varētu ietekmēt tirgus.

Tādēļ šā deleģētā akta sagatavošanas kontekstā turpmāka atklāta apspriešana nebija nepieciešama.

Ir notikusi apspriešanās gan ar Ilgtspējīga finansējuma platformu (“Platforma”) saskaņā ar Taksonomijas regulas 10. panta 4. punktu un 11. panta 4. punktu, gan ar dalībvalstu ekspertu grupu saskaņā ar minētās regulas 23. panta 4. punktu un 24. panta 2. punktu.

Platformas atsauksmēs tika norādīti vairāki pamanītie trūkumi un neatbilstības Taksonomijas regulai. Tajās arī ir apšaubīts, vai kritēriji atbilst nosacījumiem, kas izklāstīti Taksonomijas regulas 10. panta 2. punktā, 17. un 19. pantā. Ir izteikts atbalsts drīzāk iekļaut darbības iespējamā nākotnes “starpposma” vides veiktspējas kategorijā saskaņā ar Platformā īstenoto darbu. Platforma norāda uz bažām saistībā ar dažu kritēriju uz nākotni vēsto raksturu un neskaidrībām finanšu tirgus lietotājiem par to, kā pārlicināties, ka operatori ievēro kritērijus. Platformas priekšlikumi ir saistīti ar informācijas atklāšanas un verifikācijas prasību precizēšanu attiecībā uz deleģētajā aktā paredzētajām darbībām.

Atsaukmes apstiprināja plaši zināmo atšķirīgo viedokļu eksistenci. Komisija ir ņēmusi vērā Platformas un dažu dalībvalstu pausto kritiku saistībā ar *MSEG* apspriedēm par ilgtspējīgu finansējumu, saskaņā ar kuru deleģētā akta projekts neatbilstu Taksonomijas regulai ne attiecībā uz būtisku klimata pārmaiņu mazināšanas sekmēšanu, ne attiecībā uz prasību nenodarīt būtisku kaitējumu citiem vides mērķiem. Komisija noraida šo kritiku tiktāl, ciktāl tā, šķiet, ir balstīta uz pieņēmumu (kas ir pretrunā Taksonomijas regulas 10. panta 2. punkta mērķim), ka deleģētajā aktā varētu iekļaut tikai tehniskās pārbaudes kritērijus, kas nodrošina vislielāko ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanas mērķa sasniegšanā un nerada kaitējumu vai rada vismazāko kaitējumu citiem vides mērķiem. Saskaņā ar Taksonomijas regulas 10. panta 2. un 3. punktu Komisijai ir jānosaka tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz saimnieciskajām darbībām, kurām pašlaik nav tehnoloģiski un ekonomiski īstenojamu mazoglekļa alternatīvu un kuras būtu nepieciešamas pārejā uz klimatneitralitāti. Komisija arī

noraida to citu dalībvalstu pausto kritiku, kuras apstrīd kodolenerģijas darbību kvalificēšanu atbilstīgi Taksonomijas regulas 10. panta 2. punktam un apgalvo, ka tās vajadzētu kvalificēt atbilstīgi minētās regulas 10. panta 1. punktam. Enerģijas ģenerēšana, pārvadīšana, uzglabāšana, sadalīšana vai izmantošana, kā norādīts Taksonomijas regulas 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā, attiecas uz atjaunīgo enerģiju saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/11, un darbības, kas saistītas ar kodolenerģiju, neietilpst citu saimniecisko darbību kategorijās, kas uzskaitītas minētā punkta b)–i) apakšpunktā. Ir ieviestas mērķtiecīgas korekcijas attiecībā uz tehniskās pārbaudes kritērijiem un atklāšanas un verificācijas prasībām, lai īpaši uzlabotu to skaidrību un lietojamību. Būtiski atgādināt, ka nevar uzskatīt, ka saimnieciskā darbība, kas saskaņā ar ES taksonomiju netiek kvalificēta kā ilgtspējīga, automātiski ir kaitīga.

3. DELEĢĒTĀ AKTA TIESĪBU ELEMENTI

Pilnvarojums pieņemt deleģētos aktus ir sniegts Taksonomijas regulas 8. panta 4. punktā, 10. panta 3. punktā un 11. panta 3. punktā.

Ar 1. pantu groza ES taksonomijas Deleģēto aktu par klimatisko komponentu.

Ar 2. pantu groza ES taksonomijas Deleģēto aktu par informācijas atklāšanu.

Šā deleģētā akta 3. pantā ir norādīti tā spēkā stāšanās datums un piemērošanas datums.

Šīs regulas I pielikumā ir noteikti grozījumi ES taksonomijas Deleģētā akta par klimatisko komponentu I pielikumā.

Šīs regulas II pielikumā ir noteikti grozījumi ES taksonomijas Deleģētā akta par klimatisko komponentu II pielikumā.

Šīs regulas III pielikumā ir dots jauns XII pielikums, kas ir jāpievieno ES taksonomijas Deleģētajam aktam par informācijas atklāšanu.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(9.3.2022)

ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2021/2139 attiecībā uz saimnieciskajām darbībām noteiktās enerģētikas nozarēs un Deleģēto regulu (ES) 2021/2178 attiecībā uz īpašām informācijas atklāšanas prasībām par šīm saimnieciskajām darbībām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088⁹ un jo īpaši tās 8. panta 4. punktu, 10. panta 3. punktu un 11. panta 3. punktu,

tā kā:

- (1) Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2021/2139¹⁰ noteiktie tehniskās pārbaudes kritēriji attiecas uz vairākām tautsaimniecības nozarēm un darbībām, kas var sekmēt Savienības mērķu sasniegšanu saistībā ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām. Šīs tautsaimniecības nozares un darbības tika izvēlētas, ņemot vērā to īpatsvaru kopējās siltumnīcefekta gāzu emisijās un pierādīto potenciālu novērst, samazināt vai piesaistīt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Turklāt ir pierādījies, ka šīm tautsaimniecības nozarēm un darbībām ir potenciāls rosināt siltumnīcefekta gāzu rašanās novēršanu, samazināšanu vai piesaistīšanu arī citās tautsaimniecības nozarēs un darbībās vai nodrošināt šajās citās nozarēs un darbībās radušos emisiju ilgtermiņa uzglabāšanu.
- (2) Kopējais enerģijas patēriņš veido aptuveni 75 % no tiešajām siltumnīcefekta gāzu emisijām Savienībā. Tādējādi turpmākā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana enerģētikas nozarei ir izšķiroša nozīme. Tāpēc Deleģētajā regulā (ES) 2021/2139 paredzētie tehniskās pārbaudes kritēriji aptver plašu ar energoapgādes ķēdi saistītu tautsaimniecības nozaru un darbību loku, sākot no elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanas no dažādiem avotiem un beidzot ar pārvades un sadales tīkliem, enerģijas uzkrāšanu, kā arī siltumsūkņiem un biogāzes un biodegvielas ražošanu. Tomēr Deleģētajā regulā (ES) 2021/2139 nav ietverti tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz saimnieciskajām darbībām dabasgāzes un kodolenerģijas nozarēs, lai gan tās var sekmēt Savienības ekonomikas dekarbonizāciju.
- (3) Kā izklāstīts Komisijas 2021. gada 21. aprīļa paziņojumā ("ES taksonomija, uzņēmumu ilgtspējas informācijas ziņošana, vēlmes ilgtspējas jomā un fiduciārie

⁹ OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.

¹⁰ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2139 (2021. gada 4. jūnijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 papildina, ieviešot tehniskās pārbaudes kritērijus, pēc kuriem nosaka, ar kādiem nosacījumiem konkrēta saimnieciskā darbība ir uzskatāma par tādu, kas būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos klimata pārmaiņām, un pēc kuriem nosaka, vai konkrētā saimnieciskā darbība nenodara būtisku kaitējumu kādiem citiem vidiskajiem mērķiem (OV L 442, 9.12.2021., 1. lpp.).

pienākumi: finansējuma novirzīšana Eiropas zaļā kursa īstenošanai”) un Komisijas 2021. gada 6. jūlija paziņojumā (“Pārejas uz ilgtspējīgu ekonomiku finansēšanas stratēģija”), tehniskās pārbaudes kritēriju noteikšana attiecībā uz enerģijas ražošanu no dabasgāzes tika atlikta, jo bija nepieciešams padziļināts tehniskais novērtējums, jo īpaši par dabasgāzes nozīmi pārejā uz ekonomikas dekarbonizāciju¹¹. Tika atlikta arī tehniskās pārbaudes kritēriju noteikšana attiecībā uz kodolenerģijas ražošanas darbībām, gaidot padziļinātu ekspertu novērtējumu, kas tika uzsākts 2020. gadā, lai konstatētu, vai var uzskatīt, ka kodolenerģijas aprites cikls un jo īpaši kodolatkritumu apsaimniekošana ir saderīgi ar Regulas (ES) 2020/852 17. pantā izvirzīto prasību, ka darbība nedrīkst radīt būtisku kaitējumu citiem vides mērķiem. Ņemot vērā šos novērtējumus, ir jāatzīst, ka dabasgāzes un kodolenerģijas ražošanas darbības var veicināt Savienības ekonomikas dekarbonizāciju.

- (4) Saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punktu, kas aptver pārejas saimnieciskās darbības, ir jānosaka tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz tādu elektroenerģijas ražošanu, augstefektīvu elektroenerģijas un siltuma/aukstuma koģenerāciju un siltuma/aukstuma ražošanu efektīvās centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas sistēmās, izmantojot dabasgāzi, kas nodrošina, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas no dabasgāzes nepārsniedz pieļaujamo robežvērtību. Turklāt ir jānosaka tehniskās pārbaudes kritēriji attiecībā uz dabasgāzes izmantošanu elektroenerģijas ražošanā, augstefektīvā elektroenerģijas un siltuma/aukstuma koģenerācijā un siltuma/aukstuma ražošanā efektīvās centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas sistēmās, kur šāda elektroenerģijas ražošana, augstefektīva elektroenerģijas un siltuma/aukstuma koģenerācija un siltuma/aukstuma ražošana efektīvās centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas sistēmās vēl neatbilst pieļaujamajai robežvērtībai, tā kā papildus klimatneitrālas enerģijas izmantošanai un lielākām investīcijām jau tagad esošajās mazoglekļa saimnieciskajās darbībās un nozarēs pārejai ir nepieciešams būtiski samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas citās saimnieciskajās darbībās un nozarēs, kur nav tehnoloģiski un ekonomiski īstenojama mazoglekļa alternatīvu. Visas šīs saimnieciskās darbības būtu jākvalificē kā pārejas darbības saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punktu, ņemot vērā to, ka tehnoloģiski un ekonomiski īstenojamas mazoglekļa alternatīvas vēl var nebūt komerciāli pieejamas pietiekamā apjomā, lai segtu enerģijas pieprasījumu nepārtrauktā un drošā veidā. Jo īpaši attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu ir lietderīgi paredzēt alternatīvu pieeju siltumnīcefekta gāzu emisiju tiešai ierobežošanai. Saskaņā ar šo alternatīvo pieeju, kurai divdesmit gados būtu jānodrošina līdzīgi rezultāti, stacijas šādus rezultātus var panākt, ierobežojot ekspluatācijas stundu skaitu vai agrāk pārejot uz atjaunīgo gāzu vai mazoglekļa gāzu izmantošanu. Ar tehniskās pārbaudes kritērijiem būtu jāveicina paātrināta oglekļietilpīgu energoresursu, citstarp cietā fosilā kurināmā, izmantošanas pārtraukšana. Turklāt, lai izpildītu prasības, kas noteiktas Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā, ar tehniskās pārbaudes kritērijiem attiecībā uz dabasgāzes izmantošanu būtu arī jānodrošina, ka ir pieejami pārlicinoši pierādījumi tam, ka tādu pašu enerģijas jaudu nevar saražot, izmantojot atjaunīgos energoresursus, un ka katram objektam tiek izstrādāti efektīvi plāni, kas

¹¹ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (2021. gada 21. aprīlis) “ES taksonomija, uzņēmumu ilgtspējas informācijas ziņošana, vēlmes ilgtspējas jomā un fiduciārie pienākumi: finansējuma novirzīšana Eiropas zaļā kursa īstenošanai” (COM/2021/188 final) un Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (2021. gada 6. jūlijs) “Pārejas uz ilgtspējīgu ekonomiku finansēšanas stratēģija” (COM/2021/390 final).

atbilst nozares labākajiem rādītājiem, lai līdz noteiktam datumam pilnībā pārietu uz atjaunīgo energoresursu vai mazoglekļa gāzu izmantošanu. Visbeidzot, tehniskās pārbaudes kritērijos būtu jāparedz, ka uz laiku tiek atzīts šo darbību devums dekarbonizācijā.

- (5) Atjaunīgajiem energoresursiem būs būtiska nozīme Savienības klimata un vides mērķu sasniegšanā. Ņemot to vērā, ir jāpalielina investīcijas atjaunīgajos energoresursos, lai apmierinātu Savienības enerģijas tirgus vajadzības pēc atjaunīgās un tīrās enerģijas aizvien lielākos apjomos.
- (6) Ar kodolenerģiju saistītas darbības ir mazoglekļa darbības, tās nav saistītas ar enerģiju, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta otrās daļas 1) punktā¹² un kā minēts Regulas (ES) 2020/852 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un neietilpst citās saimniecisko darbību kategorijās, kas uzskaitītas minētā punkta b)–i) apakšpunktā. Šādas ar kodolenerģiju saistītās saimnieciskās darbības būtu jā kvalificē saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punktu, ja tehnoloģiski un ekonomiski īstenojamas mazoglekļa alternatīvas nav pieejamas pietiekamā apjomā, lai segtu enerģijas pieprasījumu nepārtrauktā un drošā veidā. Turklāt Tehnisko ekspertu grupas 2020. gada marta galīgajā ziņojumā par ilgtspējīgu finansējumu¹³ tika norādīts, ka “siltumnīcefekta gāzu emisijas kodolenerģijas ražošanā ir gandrīz nulles līmenī” un “ir plaši un skaidri pierādījumi tam, ka kodolenerģija būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanas mērķus”. Turklāt vairāku dalībvalstu plānos kodolenerģija kopā ar atjaunīgo enerģiju ir iekļauta starp enerģijas avotiem, kuri ir jāizmanto, lai sasniegtu klimata mērķus, citstarp 2050. gada dekarbonizācijas mērķi, kas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119¹⁴. Visbeidzot, nodrošinot stabilu bāzes slodzes enerģijas piegādi, kodolenerģija veicina periodisku atjaunīgo enerģijas avotu izmantošanu un nekavē to izstrādi, kā noteikts Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punkta b) apakšpunktā. Tāpēc būtu jāuzskata, ka ar kodolenerģiju saistītas darbības atbilst Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punktam.
- (7) Ekspertu veiktajā zinātniskajā pārskatā¹⁵ tika secināts, ka ar tehniskās pārbaudes kritērijiem attiecībā uz saimnieciskajām darbībām, kas saistītas ar kodolenerģiju, būtu jānodrošina, ka netiek nodarīts būtisks kaitējums citiem vides mērķiem tādu potenciālo risku dēļ, ko rada kodolatkritumu ilgtermiņa uzglabāšana un galīgā apglabāšana. Tāpēc šiem tehniskās pārbaudes kritērijiem būtu jāatspoguļo augstākie kodoldrošuma, pretradiācijas aizsardzības un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas standarti, pamatojoties uz prasībām, kas noteiktas Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (“Euratom līgums”) un tiesību aktos, kuri pieņemti saskaņā ar šo līgumu, jo

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

¹³ TEG ziņojums pieejams tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs)¹⁴, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

¹⁵ JRC ziņojums “*Technical assessment of nuclear energy with respect to the ‘do no significant harm’ criteria of Regulation (EU) 2020/852 (‘Taxonomy Regulation’)*” [Kodolenerģijas tehniskais novērtējums attiecībā uz Regulas (ES) 2020/852 (“Taksonomijas regula”) kritērijiem “nenodarīt būtisku kaitējumu”] ir pieejams tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/info/file/210329-jrc-report-nuclear-energy-assessment_en.

īpaši Padomes Direktīvā 2009/71/Euratom¹⁶. Minētā direktīva paredz augsta līmeņa kodoldrošuma mērķi, kas aptver visus kodoliekārtu dzīves cikla posmus, citstarp šādu iekārtu atrašanās vietas noteikšanu, projektēšanu, būvniecību, nodošanu ekspluatācijā, ekspluatāciju un dezekspluatāciju. Jo īpaši minētajā direktīvā ir prasīts, ka būtiski jāuzlabo drošums, kad tiek projektēti jauni reaktori, citstarp tā sauktie III+ paaudzes reaktori, attiecībā uz kuriem būtu jāizmanto jaunākās zināšanas un tehnoloģijas, ņemot vērā jaunākās starptautiskās drošības prasības. Šīs prasības nodrošina kodoldrošuma mērķa efektīvu īstenošanu, citstarp pastiprinātas aizsardzības principa un efektīvas drošuma kultūras piemērošanu. Šīs prasības nodrošina, ka tiek ārkārtēju cilvēka un dabas izraisītu katastrofu, arī zemestrīču un plūdu, ietekme tiek samazināta līdz minimumam un ka tiek novērsta avārijas, nestandarta operācijas un sistēmiski traucējumi vai kontroles sistēmu darbības pārtraukšana, citstarp izmantojot aizsargkonstrukcijas vai rezerves dzesēšanu un elektroapgādes sistēmas.

- (8) Tirgū ir kļuvusi pieejama avārijizturīga kodoldegviela, kas nodrošina papildu aizsardzību pret avārijām, kuras izraisa degvielas vai reaktora komponentu strukturālie bojājumi. Lai tiktu ņemti vērā šīs jaunākās tehnoloģiskās norises, tehniskās pārbaudes kritērijos būtu jānosaka prasība, ka ir jāizmanto šāda veida degviela, ņemot vērā tās licencēšanas gaitu Savienībā.
- (9) Visā pasaulē turpinās pētniecības un attīstības centieni, lai izstrādātu jaunas kodolreaktoru tehnoloģijas, kurās citstarp tiek izmantoti slēgti degvielas cikli vai degvielas pašašāšanās koncepcijas un kuras samazina augsta radioaktivitātes līmeņa atkritumu veidošanos ("IV paaudzes reaktori"). Lai gan šie IV paaudzes reaktori vēl nav komerciāli dzīvotspējīgi, attiecībā uz tiem būtu jānosaka tehniskās pārbaudes kritēriji, ņemot vērā to potenciālu dekarbonizācijas un radioaktīvo atkritumu samazināšanas mērķa sasniegšanā.
- (10) Vairākas dalībvalstis savos dekarbonizācijas plānos ir iekļāvušas kodolenerģiju kā vienu no nākotnes enerģijas avotiem. Komisijas novērtētie scenāriji paredz, ka izveidosies dekarbonizēta energosistēma, kuras pamatā ir ļoti lielā mērā atjaunīgi energoresursi un kodolenerģija ar stabilu uzstādīto jaudu salīdzinājumā ar pašreizējiem līmeņiem. Tā kā pašlaik izmantotās kodoliekārtas noveco, ir jāuzlabo pašreizējo iekārtu drošums, lai pagarinātu ekspluatācijas laiku, kā arī jābūvē jaunas kodoliekārtas, kas aizstātu novecojušas iekārtas. Šis ir nepārtraukts process, kam būtu jānodrošina energosistēmas dekarbonizācijai vajadzīgās jaudas līdz 2050. gadam un, ja vajadzēs, arī turpmāk. Attiecīgi līdz 2050. gadam un turpmāk būs nepieciešamas ievērojamas investīcijas kodolenerģijā. Ir jānodrošina, ka jaunajās kodolelektrostacijās tiek izmantoti vismodernākie tehnoloģiskā progresa piedāvātie risinājumi. Tāpēc tehniskās pārbaudes kritērijos attiecībā uz šādām jaunām kodolelektrostacijām būtu jāparedz regulāra katra investīciju projekta pārskatīšana un tehniskie parametri, kas atbilst vislabākajai pieejamajai tehnoloģijai, ņemot vērā ilgtspējīgu pētniecības un attīstības centienu iznākumus un nepārtrauktus tehnoloģiju uzlabojumus. Būtu jānosaka konkrēti datumi jaunu tehnoloģiju, kas ir saderīgas ar ilgtspējīgu dekarbonizāciju, pakāpeniskai ieviešanai, tiklīdz tās kļūst pieejamas.

¹⁶ Padomes Direktīva 2009/71/Euratom (2009. gada 25. jūnijs), ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 172, 2.7.2009., 18. lpp.).

- (11) *Euratom* līguma II pielikumā un Padomes Regulā (*Euratom*) Nr. 2587/1999¹⁷ ir noteiktas robežvērtības un citas prasības attiecībā uz paziņošanu Komisijai par investīcijām kodolenerģijā. Lai nodrošinātu, ka taksonomijas mērķu sasniegšanā tiek maksimāli ievēroti *Euratom* tiesību aktu principi un prasības, citstarp kodoldrošuma mērķis, par šādām investīcijām būtu jāsaņem Komisijas atzinums neatkarīgi no tā, vai *Euratom* līguma II pielikumā un Regulā (*Euratom*) Nr. 2587/1999 tiek prasīta jebkāda paziņošana. Tā paša iemesla dēļ būtu apmierinoši jāatrisina visi Komisijas atzinumā identificētie jautājumi, kas attiecas uz Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punkta un 17. panta piemērošanu un tehniskās pārbaudes kritērijiem.
- (12) Ņemot vērā to, ka ir vajadzīgs ilgs laiks, lai īstenotu investīcijas jaunās kodolenerģijas ražošanas jaudās, atsevišķu esošo kodoliekārtu ekspluatācijas laika pagarināšana var veicināt energosistēmas dekarbonizāciju tuvākā vai vidējā termiņā. Tomēr tehniskās pārbaudes kritērijos attiecībā uz šādiem paplašinājumiem būtu jāparedz prasība veikt modifikācijas un uzlabot drošumu, lai nodrošinātu, ka šīs kodoliekārtas atbilst augstākajiem sasniedzamajiem drošuma standartiem un visām prasībām attiecībā uz drošuma mērķi, kas noteiktas saskaņā ar *Euratom* līgumu pieņemtajos tiesību aktos.
- (13) Ņemot vērā sagaidāmo tehnoloģiju un zinātnes attīstību, investīcijām tādu jaunu kodoliekārtu būvniecībā un drošā ekspluatācijā, kas izmanto labākās pieejamās tehnoloģijas un ko līdz attiecīgam datumam apstiprinājušas dalībvalstu kompetentās iestādes saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, būtu jāpiemēro tehniskās pārbaudes kritēriji un termiņi, kas veicinās IV paaudzes reaktoru ar slēgtu degvielas ciklu vai degvielu pašražojošu reaktoru attīstību un turpmāku izmantošanu, tiklīdz šādi reaktori kļūs komerciāli pieejami. Šie termiņi būtu atbilstoši jāpārskata, ņemot vērā progresu šādu tehnoloģiju attīstībā.
- (14) Ar tehniskās pārbaudes kritērijiem, kas saistīti ar klimata pārmaiņu mazināšanas vai pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķiem, būtu jānodrošina, ka saimnieciskās darbības nerada būtisku kaitējumu nevienam citam vides mērķim. Īpaši attiecībā uz saimnieciskajām darbībām, kas saistītas ar kodolenerģiju, ir jānodrošina, ka atkritumu ilgtermiņa apglabāšana nerada būtisku un ilgtermiņa kaitējumu videi, kā minēts Regulas (ES) 2020/852 17. panta 1. punkta d) apakšpunkta iii) punktā. Tāpēc ir lietderīgi tehniskās pārbaudes kritērijos noteikt īpašas prasības par radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas fondu un kodoliekārtu dezekspluatācijas fondu, kuras var apvienot, ievērojot principu, ka atkritumu radītājiem būtu jāatbild par atkritumu apsaimniekošanas izmaksām, un pieprasīt, lai visiem radioaktīvajiem atkritumiem tiktu nodrošināti funkcionējošas galīgās glabātavas; tādējādi vajadzētu novērst radioaktīvo atkritumu jebkāda veida eksportu nolūkā apglabāt tos trešās valstīs. Vairākās dalībvalstīs zema un vidēja radioaktivitātes līmeņa atkritumi pašlaik tiek apglabāti tuvu zemes virsmai esošās glabātavās, un to ekspluatācijas vairākās desmitgadēs ir uzkrāta ievērojama pieredze un zinātība atkritumu apsaimniekošanā. Augsta radioaktivitātes līmeņa atkritumu un nostrādātās kodoldegvielas gadījumā dziļa ģeoloģiskā apglabāšana ir vismodernākais risinājums, kas ekspertu aprindās visā pasaulē ir plaši atzīts kā drošākais un ilgtspējīgākais risinājums augsta radioaktivitātes līmeņa atkritumu un lietotās kodoldegvielas, ko uzskata par atkritumiem, apsaimniekošanas beigu posmā. Dalībvalstīm, saglabājot atbildību par savu politiku attiecībā uz lietotās kodoldegvielas un zema, vidēja vai augsta radioaktivitātes līmeņa

¹⁷ Padomes Regula (*Euratom*) Nr. 2587/1999 (1999. gada 2. decembris), ar ko nosaka, par kuriem ieguldījumu projektiem saskaņā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 41. pantu jāinformē Komisija (OV L 315, 9.12.1999., 1. lpp.).

atkritumu apsaimniekošanu, savā rīcībpolitikā, jo īpaši nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas valsts programmās, būtu jāiekļauj apglabāšanas iespēju plānošana un īstenošana, aptverot visus nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu veidus un apsaimniekošanas posmus no to rašanās līdz apglabāšanai. Valstu programmu saturs ir noteikts Padomes Direktīvā 2011/70/Euratom¹⁸, un tajā ir iekļauti galvenie darbības rādītāji, kas vajadzīgi, lai pārredzami uzraudzītu progresu. Dalībvalstīm regulāri ir jāziņo Komisijai par valsts programmu īstenošanā panākto progresu. Dalībvalstu ziņojumi kopš 2021. gada liecina, ka ir panākts būtisks progress pirmo dziļo ģeoloģisko glabātavu izveidē Savienības teritorijā. Dalībvalstīm kļūst pieejami reālistiski risinājumi, kurus var izmantot, lai līdz 2050. gadam izstrādātu un sāktu ekspluatēt šādus kompleksus. Tāpēc atbilstošas prasības iekļaušana tehniskās pārbaudes kritērijos nodrošina, ka netiek nodarīts būtisks kaitējums videi.

- (15) Ir nepieciešams, lai nefinanšu un finanšu uzņēmumi investoriem sniegtu pēc iespējas lielāku pārredzamību par investīcijām dabasgāzes un kodolenerģijas ražošanas darbībās, attiecībā uz kurām būtu jānosaka tehniskās pārbaudes kritēriji. Lai nodrošinātu šo pārredzamību, būtu jānosaka īpašas informācijas atklāšanas prasības nefinanšu un finanšu uzņēmumiem. Lai nodrošinātu investoriem atklātās informācijas salīdzināmību, šī informācija būtu jāsniedz, izmantojot veidni, kur, skaidri norādīta ar dabasgāzi un kodolenerģiju saistīto darbību proporcija saucējā un — attiecīgā gadījumā — šo uzņēmumu galvenie darbības rādītāji skaitītājā. Lai investoriem nodrošinātu augstas pakāpes pārredzamību par Regulas (ES) 2020/852 5. un 6. pantā minētajiem finanšu produktiem, kas saistīti ar dabasgāzes un kodolenerģijas darbībām, attiecībā uz kurām ir noteikti tehniskās pārbaudes kritēriji, Komisija attiecīgi grozīs vai ierosinās grozīt informācijas atklāšanas sistēmu, kas attiecas uz šiem finanšu produktiem, lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību visā to dzīves ciklā. Lai nodrošinātu, ka galainvestori skaidri identificē šādu informāciju, Komisija apsvērs iespēju grozīt prasības attiecībā uz izplatītāju sniegtajām finanšu un apdrošināšanas konsultācijām.
- (16) Lai vairotu investoru uzticēšanos, ar dabasgāzi saistīto darbību atbilstība tehniskās pārbaudes kritērijiem būtu jāverificē neatkarīgai trešai personai. Lai nodrošinātu objektīvu un rūpīgu atbilstības verifikāciju, neatkarīgas trešās personas rīcībā ir jābūt resursiem un darbiniekiem ar verifikācijai vajadzīgām speciālām zināšanām, tai ir jābūt neatkarīgai, lai izvairītos no interešu konflikta ar īpašnieku vai finansētāju, un tai nevajadzētu būt iesaistītai šādu ar dabasgāzi saistīto darbību izstrādē vai darbībā. Papildus pārbaudes mehānismam uz finanšu un nefinanšu uzņēmumiem var attiekties īpašas verifikācijas prasības, kas noteiktas citos Savienības tiesību aktos par ilgtspējīgu finansējumu un attiecas uz atbilstību tehniskās pārbaudes kritērijiem. Saskaņā ar Regulas 2020/852 26. panta 1. punkta c) apakšpunktu Komisijai būtu jāpārskata noteikumi, kas vajadzīgi, lai izveidotu verifikācijas mehānismus attiecībā uz atbilstību minētajā regulā noteiktajiem kritērijiem.
- (17) Dabasgāzes un kodolenerģijas nozarēm ir raksturīga strauja tehnoloģiju attīstība. Tāpēc ir regulāri jāpārskata tehniskās pārbaudes kritēriji, kas aptver enerģijas ražošanas darbības šajās nozarēs, kā noteikts Regulas (ES) 2020/852 19. panta 5. punktā. Turklāt, pamatojoties uz Regulas (ES) 2020/852 10. panta 2. punktā

¹⁸ Padomes Direktīva 2011/70/Euratom (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 2.8.2011., 48. lpp.).

izklāstītajiem nosacījumiem, šādai pārskatīšanai būtu jāaptver arī tehniskās pārbaudes kritērijos noteikto laika periodu atbilstība.

- (18) Tāpēc Deleģētā regula (ES) Nr. 2021/2139 un Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2178¹⁹ būtu attiecīgi jāgroza. Grozījumi Deleģētajās regulās (ES) 2021/2139 un (ES) 2021/2178 neuzliek pienākumu veikt investīcijas, bet ir paredzēti tādēļ, lai palīdzētu finanšu tirgiem un investoriem, ievērojot stingrus nosacījumus, identificēt attiecīgās ar gāzi un kodolenerģiju saistītās darbības, kas nepieciešamas dalībvalstu energosistēmu pārejā uz klimatneitralitāti saskaņā ar Savienības klimata mērķiem un saistībām.
- (19) Šajā deleģētajā regulā noteiktie grozījumi Deleģētajās regulās (ES) 2021/2139 un (ES) 2021/2178 ir cieši saistīti. Lai nodrošinātu, ka minētie noteikumi, kuriem būtu jāstājas spēkā vienlaikus, lai ieinteresētās personas varētu vieglāk gūt visaptverošu pārskatu par tiesisko regulējumu un lai būtu vieglāk piemērot Regulu (ES) 2020/852, būtu savā starpā saskaņoti, šie noteikumi ir jāiekļauj vienā deleģētajā regulā.
- (20) Ir svarīgi nodrošināt nefinanšu un finanšu uzņēmumiem pietiekami daudz laika, lai tie varētu novērtēt, vai to saimnieciskās darbības, kas saistītas ar dabasgāzi un kodolenerģiju, atbilst šajā regulā noteiktajiem tehniskās pārbaudes kritērijiem, un, pamatojoties uz šo novērtējumu, ziņot saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2021/2178. Tāpēc šī regula būtu jāsamēro no 2023. gada 1. janvāra,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Deleģētajā regulā (ES) 2021/2139

Deleģēto regulu (ES) 2021/2139 groza šādi.

- (1) Regulā iekļauj šādu 2.a pantu:

“2.a pants

Pārskatīšana

Veicot Regulas (ES) 2020/852 19. panta 5. punktā minēto pārskatīšanu, Komisija arī pārskata un izvērtē nepieciešamību grozīt I pielikuma 4.27. iedaļā, 4.28. iedaļā, 4.29. iedaļas 1. punkta b) apakšpunktā, 4.30. iedaļas 1. punkta b) apakšpunktā un 4.31. iedaļas 1. punkta b) apakšpunktā minētos datumus.

Pārskatot I pielikuma 4.27. un 4.28. iedaļas 2. punktā minēto datumu, ņem vērā tehnikas attīstību, kas saistīta ar avārijizturīgas kodoldegvielas komercializāciju Savienībā un visā pasaulē.”

- (2) I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas I pielikumu.
- (3) II pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas II pielikumu.

2. pants.

Grozījumi Deleģētajā regulā (ES) 2021/2178

Deleģēto regulu (ES) 2021/2178 groza šādi.

¹⁹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2178 (2021. gada 6. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852, precizējot tās informācijas saturu un noformējumu, kas uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Direktīvas 2013/34/ES 19.a vai 29.a pants, jāatklāj par vides ziņā ilgtspējīgām saimnieciskajām darbībām, un precizējot metodoloģiju minētā informācijas atklāšanas pienākuma izpildei (OV L 443, 10.12.2021., 9. lpp.).

- (1) Regulas 8. pantā pievieno šādu 6., 7. un 8. punktu:
- “6. Nefinanšu uzņēmumi un finanšu uzņēmumi atklāj šādas summas un proporcijas:
- a) taksonomijai atbilstīgas saimnieciskās darbības, kas minētas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 I un II pielikuma 4.26., 4.27. un 4.28. iedaļā, to galveno darbības rādītāju saucējā un skaitītājā;
 - b) taksonomijai piederīgas, bet taksonomijai neatbilstīgas saimnieciskās darbības, kas minētas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 I un II pielikuma 4.26., 4.27. un 4.28. iedaļā, to galveno darbības rādītāju saucējā;
 - c) taksonomijai nepiederīgas, ar kodolenerģiju saistītas darbības to galveno darbības rādītāju saucējā.
7. Nefinanšu uzņēmumi un finanšu uzņēmumi atklāj šādas summas un proporcijas:
- a) taksonomijai atbilstīgas saimnieciskās darbības, kas minētas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 I un II pielikuma 4.29., 4.30. un 4.31. iedaļā, to galveno darbības rādītāju saucējā un skaitītājā;
 - b) taksonomijai piederīgas, bet taksonomijai neatbilstīgas saimnieciskās darbības, kas minētas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 I un II pielikuma 4.29., 4.30. un 4.31. iedaļā, to galveno darbības rādītāju saucējā;
 - c) taksonomijai nepiederīgas, ar fosilo dabasgāzi saistītas darbības to galveno darbības rādītāju saucējā.
8. Šā panta 6. un 7. punktā minēto informāciju noformē tabulas veidā, izmantojot šīs regulas XII pielikumā iekļautās veidnes.”
- (2) Kā XII pielikumu pievieno šīs regulas III pielikumā doto tekstu.

3. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2023. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 9.3.2022

*Komisijas vārdā —
Priekšsēdētājas vārdā —
Mairead McGUINNESS
Komisijas locekle*